

PREMIUM

© Lex De Meester

Door de struikelstenen zijn de Joodse slachtoffers er weer, in herinnering

VLISSINGEN - „Wij zijn er weer!“, adverteerde de familie Cracau in 1945 in de PZC toen ze hun winkel hervatten in Vlissingen. Althans, de drie familieleden die de concentratiekampen levend konden verlaten. Koopman Jacob Cracau, één die niet terugkeerde, is er sinds vandaag, donderdag, ook weer. In naam. Op een struikelsteen aan de Nieuwendijk waar hij woonde, in het bijzijn van Sal Cracau. „Hij was de broer van mijn opa“.

Claudia Sondervan

Zes van die ‘Stolpersteine’ zijn vrijdag bij vier adressen in de binnenstad gelegd waar de Joodse slachtoffers woonden en hun winkels dreven, tot ze gedwongen vertrokken naar

Amsterdam, en van daar naar Westerbork, en van daar naar Auschwitz, Sobibor, de dood in. De Stichting Struikelstenen Zeeland heeft er in Vlissingen nog 26 te gaan. Ze worden handgemaakt, dat kost tijd.

Persoonlijk

„Het is mooi dat die namen terugkomen in het straatbeeld. Van mensen waarvan niets, nog geen graf is overgebleven. Ja, er is sinds twee jaar het Joods Monument op de Groene Boulevard. Maar dit is persoonlijk”, vindt Sal Cracau. „Belangrijker, het is actueel, in deze tijd van intolerantie, antisemitisme, discriminatie en uitsluiting.”

© Claudia Sondervan

Bij elke steen vertellen Marianne Gossije van de stichting en historica Katie Heijning over de mensen achter de namen. Chawwa Wijnberg leest voor uit haar dichtbundel *Matses en monsters*. Aryeh Herz, lang voorzitter van de Joodse gemeente en sinds twee weken geen

bestuurslid meer, zegt bij elke steen een psalm in het Hebreeuws. Zijn vrouw, Rachel Goldstein, leest aan de Nieuwendijk een eigen gedicht over stille tranen bij de stenen van moeder Hendrika Glazer-van der Sluis, tabakswinkelierster, en haar dochter Mina Helena Salomé Glazer. Ze delen een (bet)overgrootvader. Het verhaal van Hendrika en Mina is des te aangrijpender omdat Hendrika tien dagen voor de geboorte van Mina haar man Salomon, in dienst van de metaalhandelaren Gebroeders Polak verloor aan bloedvergiftiging. 33 jaar later, ze had net toestemming om haar bij beschietingen zwaar gehavende winkeltje te herbouwen, moesten moeder en dochter weg. Maar hun namen zijn terug, op de stoep van de tegenwoordige kapsalon.

Op de website van [Stichting Struikelstenen Zeeland](http://struikelenzeeland.nl) staan de vindplaatsen van de stenen en hieronder vindt u enkele links naar de verhalen over de mensen aan wie de struikelstenen herinneren:

Jacob Cracau, Nieuwendijk 10 Zie: <http://struikelenzeeland.nl/2019/05/31/jacob-cracau/>

Hendrika Glazer-van der Sluis en Mina Helena Salomé Glazer, Nieuwendijk 19
Zie: <http://struikelenzeeland.nl/2019/05/30/hendrika-glazer-van-der-sluis-en-mina-helena-salome-glazer/>

Barend Bouwman en Liza Bouwman-Noach, Lepelstraat 7, Zie: <http://struikelenzeeland.nl/2019/05/29/barend-bouman-en-liza-bouman-noach/>

Jacob Lourier, Walstraat 2 Verhaal (nog) niet beschikbaar